

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра культурології та хореографічного мистецтва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації

проф. Гаврилюк С. В. _____

Протокол № __ від _____ 2018 р.

ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

Тілесні практики в умовах нових медіа

Підготовки магістра

Спеціальності 034 Культурологія

Освітньої програми Культурологія

Програма навчальної дисципліни «ТІЛЕСНІ ПРАКТИКИ В УМОВАХ НОВИХ МЕДІА» підготовки магістра, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 034 Культурологія, за освітньої програмою Культурологія.

Розробники: Пригода Т. М., доцент кафедри культурології та хореографічного мистецтва, кандидат філософських наук.

Рецензент: Головей В. Ю., завідувач кафедри культурології та хореографічного мистецтва СНУ імені Лесі Українки, доктор філософських наук, професор.

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри культурології та хореографічного мистецтва

протокол № ____ від _____ 2018 р.

Завідувач кафедри: (Головей В. Ю.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету культури і мистецтв

протокол № ____ від _____ 2018 р.

Голова науково-методичної комісії факультету (Шиманський П. Й.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

протокол № ____ від _____ 2018 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки 034 Культурологія Культурологія магістр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 1
		Семестр 2
ІНДЗ: <u>немає</u>		Лекції 18 год.
		Практичні (семінарські) 16 год.
		Лабораторні ____ год.
		Індивідуальні _____ год.
		Самостійна робота 78 год.
	Консультації 8 год.	
	Форма контролю: <u>екзамен</u>	

Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	03 Гуманітарні науки 034 Культурологія Культурологія магістр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 1
		Семестри 2
ІНДЗ: <u>немає</u>		Лекції 10 год.
		Практичні (семінарські) 10 год.
		Індивідуальні
		Самостійна робота 86 год.
		Консультації 14 год.
	Форма контролю: <u>екзамен</u>	

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Мета навчальної дисципліни – ознайомити студентів з основними категоріями та тенденціями у медіа-сфері у контексті тілесних практик, сформувати певну методологічну і практичну позицію.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:

Здатність фахово орієнтуватися у сучасному недійному просторі і аргументовано формувати власну динамічну різнобічну позицію.

Здатність професійно формувати медійний простір нових медіа, виходячи з новітніх

підходів до людини, тілесності, культури, перспективи.

Здатність креативно і практично осмислювати й використовувати набуту інформацію у контексті нових медіа, формуючи власну життєву позицію й екзистенційний вибір.

Здатність здійснювати на високому фаховому рівні медійну і соціальну діяльність у сфері нових медіа та комунікації;

Здатність формувати, презентувати і ретранслювати власний адекватний медіа-тілесний образ.

Здатність працювати в команді, формуючи корпоративні цілі і вибудовуючи фаховий алгоритм їх досягнення.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Поняття нових медіа і тілесності

Нові медіа. Цифрові та мережеві засоби комунікації. Трансмедіа. Інтерактивність, новітні комунікативні технології. цифрові медіа, тілесність, тілесні практики. Глобалізація і нові медіа. Дискурс «смерті відстаней». Віртуальні співтовариства. Нові медіа як інструмент суспільних змін. Тілесність як атрибутивна характеристика людини-в-культурі. Природа людської тілесності. Присутність-у-світі (М. Мерло-Понті). Тілеснізація сучасної культури. Перетворена форма як квазітілесність. Тілесні практики: особливості інтерпретації у постсучасності. Особливості тілесних вимірів нових медіа. Медіа як новий етап еволюції людини і людських комунікацій (Б. Хансен). Рух від візуальності до тілесності, від оптикоцентризму і технологізму до технологій, що доповнюють людську тілесність. Нова «медіа-цілісність» людини і техногенної культури.

Тема 2. Типи медіа-тілесності

Тілесність як поле взаємодії. Дематеріалізація (дегуманізація, деантропологізація) тілесності в медіа. Транс-тілесність. Тіло спокуси у рекламі. Медіатіло як мінімальна тілесність. Симулятивна тілесність медіа. Від символу і знаку до симулякру (Ж. Бодрійяр). Гіперреалізм медіа-дійсності. Тіло афекту (А. Арто). Перехід від візуальності до ефективності. Тіло як медіа. Тіло як генерування медійного простору. Кінесетеична естетика і «постмедійний стан» (нівеляція специфіки різних цифрових медіа). (Тіло-без-органів. Сингулярна тілесність (Ж. Дельоз, Ф. Гваттарі). Шизоналітичні студії медіа-тілесності. Технологічна (ортопедична) тілесність. Оцифрована матеріальність. Від інтелекту до інтуїції (інстинкту). Кінематографічна тілесність: тіло як засіб актуалізації, фільтрації та обробки інформації. Тіло як межа для інформації. Тіло і можливості діджиталізації, повернення до тілесності (медіа антропоцентризм). Нульова тілесність майбутніх медіа. Тіло поверхні, видимості. Гібридна тілесність.

Тема 3. Віртуальна тілесність

Нові медіа – нова тілесність. Колетивна тілесність мережевих медіа. Технологічна генеза нової тілесності. Трансфігуративний дискурс медіа-тіла культури (суспільства). Тактильний та кінестетичний чинники нових медіа-об'єктів в ігровій віртуальній реальності. Особливості комунікативного процесу в умовах нових медіа. Присутність як візія: користувач, інтерфейс, цифровий простір. Комп'ютерні ігри. Кібернетичний зв'язок. Штучний інтелект. «Тілесна віртуальність» (К. Хейлз) як нова форма суб'єктивності на основі людської тілесності і комп'ютерних технологій. Феномен постлюдини. Тілесність як

віртуальний знак. Тіло як віртуальна подія. Тіло як інтернет-репрезентація. Надмірність віртуальної тілесності в медіа. Самоідентифікація і у віртуальних вимірах.

Тема 4. Людина- цифра- світ

Медіа-тіло і соціальна унтітопія (антиутопія). Трангресивна автокомунікація: комуніканти+медіа технологія+зміст (смысл). Транстілесна реальність. Нові алгоритми взаємодії людини і комп'ютера (медіаоб'єкта). Медіа як розширення (продовження) можливостей людської тілесності у світі. Медіа як відчуження сутнісних потенцій людини. Технологічна (цифрова) людина й олюднена (гуманізована) віртуальна реальність. Соціальне середовище нових медіа і мережевих проєктів: особливості формування і взаємодії суб'єкт-об'єктних комунікацій. Соціалізація (тілесно-емоційна та інтелектуальна) в умовах нових медіа. Логіка програмного алгоритму і мережеві співтовариства. Нормована реальність нових медіа і тілесна дискримінація. Кампер про неминуче віддалення тіла від достатку (повноти) до порожнечі, від чотиривимірного життєвого світу до крижаної абстракції аж до нуля. Знелюднена знетілеснена людина в де матеріалізованому світі.

Тема 5. Медіасфера і мистецтво

Медіа-творчість. Он-лайн-тілесність у медіа мистецтві. Художня специфіка нових медіа: нові можливості і нові ризики. Креативні потенції медійних проєктів. Текстові особливості нових медійних авторів. Характер впливу і технологічний вимір інтерактивних зон на реципієнта, мистецьку аудиторію. Візуальні, акустичні, вербальні, емоційні «медіа-сліди» людини. Мистецтво як контакт без дотику. Тіло і його медіа-метаморфози в медіа. Тіло як медіа-образ. Медіа як спосіб віддалення від світу. Сублімація неможливого, неймовірного, невимовного, невизначеного, невиразимого. Медіа як «безобразне безрозмірне». Екранна тілесність (без зворотнього боку) Симулякр посередництва. Мистецтво як гібридизація людини і машини. Ефект колективної творчості. Цитування як анонімність.

Тема 6. Психотерапевтичні стратегії у медіа-просторі

Психоемоційний чинник споживача і творця нових медіа. Екзистенційний дискурс нових медіа. Особливості емоційної і фізичної взаємодії в умовах нових медіа. Тілесно-пластичні стратегії життя і самореалізації. Проблема об'єктивації і демонстрації особистого досвіду в медіа: достовірність і ймовірність. «Людина без плоті». Дегуманізована і знетілеснена комунікація як проблема (деструктив) і як стратегія психотерапевтичного коригування особистості (конструктив). Досвід тіла через медійні і комікативні схеми і моделі. Знеособлення як перемога над «я». Проблема самоідентифікації. Поглинання людини постлюдськими кон-(транс-)фігураціями. Людина як кіборг: психоемоційна складова. Соціокультурна реабілітація через нові медіа. Психосоматичні практики в умовах нових медіа.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Лабор.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль					
Тема 1. Поняття нових медіа і тілесності	4	2		10	1
Тема 2. Типи медіа-тілесності	4	2		10	1

Тема 3. Віртуальна тілесність	2	2		10	1
Тема 4. Людина – цифра - світ	2	2		10	1
Тема 5. Медіасфера і мистецтво	2	2		8	1
Тема 6. Психотерапевтичні стратегії у медіа-просторі	4	2		10	1
Всього годин:	18	16		78	8

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Лабор.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль					
Тема 1. Поняття нових медіа і тілесності	2	2		16	2
Тема 2. Типи медіа-тілесності	2	2		16	2
Тема 3. Віртуальна тілесність	1	1		14	2
Тема 4. Людина – цифра - світ	1	1		14	2
Тема 5. Медіасфера і мистецтво	1	1		14	2
Тема 6. Психотерапевтичні стратегії у медіа-просторі	1	1		14	4
Всього годин:	10	10		86	14

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

- Проаналізуйте певний медійний феномен (блог, мас-медіа, мистецьку платформу, соціальну мережу, вебінар, інтернет-навчання тощо) у контексті трансформації та гібридизації тілесності.
- Розробіть медіа-проект-метафору процесу трансформації людини у пост людину.
- Підготуйте медіа-практику психотерапевтичного спрямування, спрямованого на виявлення й коригування певного психологічного моменту.
- Проаналізуйте інстаграм-сторінки у контексті репрезентації певної медіа-особистості.
- Зробіть аналітико-концептуальний зріз власної селфі-історії у контексті тілесних медіа-ідентифікацій.

6. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль (мах=40 балів)						Модульний контроль (мах=60 балів)	Загальна кількість балів
Модуль 1						Модуль 2	
Змістовий модуль						МКР	
T1	T2	T3	T4	T5	T6		
7	7	6	7	6	7		

40	60	100
----	----	-----

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Бодрийяр Ж. Соблазн.

Делез Ж. Логика смысла.

Делез Ж., Гваттари Ф. Шизофрения и капитализм.

Делез. Ж., Гваттари Ф. Ризома.

Мамардашвили М. Превращенная форма.

Что такое новые медиа, или диджитал-глобализация. // <https://smm.artox-media.ru/wiki/new-media.html>

<http://miw.by/post/200>

Новые медиа - старые проблемы //

http://osvita.mediasapiens.ua/web/online_media/novye_media_starye_problemy/

Особенности новых медиа // <https://postnauka.ru/video/38005>

О некоторых особенностях новых медиа. // <http://sias.ru/publications/magazines/kultura/2014-4/yazyki/3642.html>

Современный взгляд на тело // <https://snob.ru/selected/entry/109626>

Социальная память на підмостках ьеабра новых медиа. // <http://www.nlobooks.ru/node/5289>

Бодрийяр Ж. Симулякри і симуляція / Ж.. Бодрийяр. – К.: «Основи», 2004. — 230 с. 2.

Бодрийяр Ж. Прозрачность зла / Ж.. Бодрийяр; пер. с фран. Л. Любарской, Е. Марковской.— М.: Добросвет, 2000. – 258 с. 3. Бауман З. Текущая современность / З.Бауман; пер. с англ.; под ред. Ю.В. Асочакова. – СПб: Питер, 2008. – 240 с. 4. Вирильо П. Информационная бомба.

Стратегия обмана / Вирильо П.; пер. с фр. И.Окуновой. — М., 2002. 5. Вульф К.

Антропология: История, культура, философия / Вульф К.; пер. с нем. Г.Хайдаровой. — СПб.: Изд-во С.-Петербур.ун-та, 2008. – 280 с. 6. Гройс Б. Медиум становится посланием / Гройс Б. //

Неприкосновенный запас. — 2003. — № 6 (32). <http://magazines.russ.ru/nz/2003/6/gr13-pr.html>

7. Гройс Б. Под подозрением: феноменология медиа / Гройс Б. – М.: Художественный журнал, 2006. – 199 с. 8. Гумбрехт Х.У. Производство присутствия: Чего не может передать значение / Гумбрехт Х.У. – М.: Новое литературное обозрение, 2006. – 184 с. 9. Кампер Д. Тело. Насилие. Боль: Сборник статей / Кампер Д.; пер. с нем., сост., общ. ред. В. Савчука. – М.:Изд-во Русской христианской гуманитарной академии, 2010. – 174 с. 10.Киттлер Ф. Мир символического – мир машины / Киттлер Ф. // Логос. – №1 (74). – 2010. – с.5-21. 24

11.Киттлер Ф. Оптические медиа. Берлинские лекции 1999 года / Киттлер Ф. — М.: Логос; Гнозис, 2009. – 272 с. 12.Козловський П. Постмодерна культура: суспільно-культурні

наслідки технічного розвитку / Козловський П. //Сучасна зарубіжна філософія. Течії і напрямки. Хрестоматія: навч. посібник / Упорядники В.В. Лях, В.С. Пазенок. – К.: Ваклер, 1996. – 428 с. 13.Корецкая М.А. Эффект реальности и пустыня реального: медиа и кризис онтологии// Вестник Самарской гуманитарной академии. Серия «Философия. Филология.» – 2006. – № 1 (4) стр. 42-57. 14.Костенко Н. В. Настичь реальное, когда медиа повсюду: онтологический интерес в культурных исследованиях и теории медиа / Костенко Н. В. // Социология: теория, методы, маркетинг. — 2010. — №.1. -- с.3-15. 15.Леш С. Соціологія постмодернізму / Леш С. – Львів.: «Кальварія», 2003. – 344 с. 16.Маклюэн Г. М. Галактика Гутенберга: Сотворение человека печатной культуры / Маклюэн Г. М. – К.: Ніка-Центр, 2004. – 432 с. 17.Маклюэн Г. М. Понимание Медиа: Внешние расширения человека / Маклюэн Г. М.; пер. с англ. В. Николаева. – М.: «Гиперборея», «Кучково поле», 2007. – 464 с. 18.Мерш Д. «Мета/диа. Два различных подхода к медиальному. Локализация медиального (медийного)» / Мерш Д. http://mediaphilosophy.ru/biblioteca/articles/mersh_dia/ 19.Пітерс Д. Слова на вітрі: історія ідеї комунікації / Пітерс Д.; пер. з англ. А. Іщенко. – К.:Вид-дім «КМ Академія», 2004. – 302 с. 20.Подорога В. Феноменология тела. Введение в философскую антропологию. Материалы 340 с.– М.: Ad Marginem, 1995. –лекционных курсов 1992-1994 годов / Подорога В. 21.Подорога В. Культура и реальность. Заметки на полях / Подорога В. // Массовая культура в современные западные исследования / Пер. с англ.; отв.ред. и предисл. В.В. Зверевой; посл. В.А. Подороги. – М.: Фонд научных исследований «Прагматика культуры», 2005. – С. 308-337. 22.Подорога В. Событие и масс-медиа / Подорога В. <http://www.podoroga.com/sobimass.html> 23.Савчук В. В. Медиафилософия: формирование дисциплины / Савчук В. В http://mediaphilosophy.ru/biblioteca/books/mediaphilosophy_1/ 24.Степанов М.А. Машины абстракций и конец протезирования /http://mediaphilosophy.ru/biblioteca/books/mediaphilosophy_2/ 25.Флюссер В. За философию фотографии / Флюссер В.; пер. с нем. Г. Хайдаровой. – С-Пб .: Изд-во С.-Петербур. ун-та, 2008.—146 с. 26.Хейлз Кетрин Н. Як ми стали пост людством: Віртуальні тіла в кібернетиці, літературі та інформатиці / Хейлз Кетрин Н.; пер. з англ. – К.: Ніка-Центр, 2002. – 430 с. – (Серія «Зміна парадигми»; вип. 3). 27.Flusser V. Vom Subjekt zum Projekt. Menschwerdung / Flusser V. // Schriften von Vilem Flusser. Hrsg. von St. Bollmann; Bd. 3. Mannheim: Bollmann, 1994. — S. 217

Наумова М. Ю. Культурні порядки сучасних медіа.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Нові медіа: специфіка функціонування.
2. Феномен тілесності у сучасній культурі.
3. Типи новітньої медіа-тілесності.
4. Віртуальна тілесність: різноманіття тлумачень.
5. Медіамистецтво: генеза, специфіка, ризики, перспективи.
6. Цифрова тілесність: від повноти світу до нульової порожнини поверхні.
7. Постлюдина: особливості інтерпретації.
8. Проблема самоідентифікації в медіа.
9. Віртуальна людина як форма суб'єктивності.
10. Тіло спокуси у рекламі.
11. Тіло симулятивної реальності.
12. Сингулярна тілесність.
13. Трансмедійна і транс тілесна реальність сучасності.
14. Людина в умовах програмного алгоритму і мережевих норм.
15. Медіамистецтво як «слід людини».
16. Ігровий вимір медіа-тілесності: де матеріалізація, кін естетичність, цілісність людини і машини.